

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsako leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsako leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za ostanila plačuje se od petorastopne peti-vrate po 19 h, če se ostanila enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vagovo ulico št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Habemus papam.

Rimska cerkev ima zopet svojega nezmotljivega poglavarja. Včeraj dopoldne je po šestih brezuspešnih volitvah končno dobil dvotretjinsko večino dosedanjega beneškega patrijarha kardinal Josip Sarto.

Novi papež ni doslej v katoliški cerkvi nikake posebne vloge igral in najbrž niti misli ni, da bo kdaj poklican nositi papeško krono. Josip Sarto je bil izvoljen, ker izmed onih kardinalov, ki so hrepeli po papeški kroni, ni nihče mogel dobiti potrebnega števila glasov. Ker niti Rampolla niti Vanutelli, niti Agliardi ni mogel prodreti, so se njihovi prijatelji zedinili na beneškega patrijarha.

Štiri dni so bili kardinali zbrani v konklavi, kamor je imel pristop samo sv. Duh. To kaže, kako naivno je misliti, da so kardinali pri volitvi papeža se ravnali po kaki inspiraciji. Vodilo jih je vse prej: simpatije in antipatije, častihlepnost in konkurenca. Šele v zadnji vrsti so prišli v poštev cerkveni principi.

Ljuti boj za papeško krono je končan, na papeškem prestolu sedi nov mož. O njem se prav za prav ne ve drugega, kakor da je sin preprostih starišev in da se je kot navaden duhovnik ubijal nekaj časa z dušnim pastirstvom, dokler ga niso valovi sreče dvignili na škofovo mesto. Kakšni so njegovi politični, kakšni so njegovi verski nazor — tega nihče natančno ne ve.

Sicer je pa to popolnoma vseeno, ker cerkveni regiment ni odvisen od papeževih osebnosti. Kakor je bil v starih Benetkah dož in reprezentant republike, „consiglio dei dieci“ pa pravi vladar, tako je tudi v rimski cerkvi. Papeževе naloge so postale zgolj reprezentativne, in o novem papežu, ki je vendar sad kompromisa, že posebno ni misliti, da se bo znal dvigniti nad tiste kardinale, ki nosijo zvonce. Papež bo delil blagoslove, si bo pustil nogo poljubljati, bo sprejemal romarje in romarice in podpisoval lepe enciklike — v ostalem pa bodo že kardinali skrbeli, da pojde

vse po stari tradiciji svojo pot, ker cerkveni sistem ni odvisen od oseb.

Prepričani smo lahko, da bo cerkev tudi pod novim papežem z vsemi silami delala za obnovo posvetnega svojega gospodstva in nadaljevala boj proti načelom moderne civilizacije. Prepričani smo pa tudi lahko, da je usoda teh načel sodobne civilizacije neodvisna od rimske cerkve. Katoliški narodi niso več nositelji in stebri moderne kulture. Med njimi more cerkev razumno uplivu, ki si ga je ohranila pri teh narodih, naravni razvoj zadrževati še nekaj časa, in morda kak narod tudi duševno, kulturno in materialno spraviti na nič, ali toka nove dobe, razvoja človeštva ne zaustavi, kajti za razvoj človeštva v celoti je volja rimskokatoliške cerkve postala popolnoma brezpomembna.

Zato pa ni izvolitev novega papeža nikogar spravila iz duševnega ravnotežja. To malo, kar se ve o novem papežu, ga dela simpatičnega; če je simpatij vreden, se izkaže čez leta. V interesu vere, v kateri vidimo eminentno moralno sredstvo za vzgojo narodov, je želeli, da bi bil novi papež element spravljivosti, da bi uplival v smislu sprijaznenja cerkve z novodobnimi razmerami; če to ne bo, tudi ne bo posebne škode, ker te moči nima, da bi ustavil svetovni proces, ki se vrši po zakonih narave.

Končno naj še omenimo, kar pravijo prva poročila o novem papežu. Pij X. je jako izobražen mož. Izšel je iz revne rodovine. Njegova mati, ki še živi, je navadna kmetica, njegov brat je krčmar v Mantovi, ena sestra je šivilja, druga je žena nekega krčmarja in prodajalca tabaka. Vseh bratov in sester je osem. Papež ima izrazovit obraz, sicer pa je dobrohoten in vesel človek. Govornik je slab, razen italijanske ne zna nobenega drugega jezika, in še v italijansko meša vedno beneški dialekt. V Benetkah je bil izredno priljubljen, ker je preprosto živel, rad podpiral siromake in nikdar ni hotel svojega upliva zlorabljati za svoje sorodništvo. V Rimu je bil le redkokdaj

in se ni nikdar vtikal v politične spletke. To je tudi vzrok, da so se kardinali najlažje na njega zedinili.

V političnem oziru je Pij X. konservativec in se ni nikdar ogreval za krščanskosocialno gibanje. Posebno značilno je, da je z italijanskim kraljem v najboljšem razmerju. Ko je svoj čas prišel kralj Umberto v Benetke, naj zapusti Benetke, da ne pride v dotiko s kraljem. Ali Pij X. ni ubogal, nego je kralja obiskal in je od tedaj vedno v zvezi z vladarjem tiste države, ki je cerkev „oropala“ za Rim. Kot posebno zaslugu novega papeža se navaja, da je v beneški škofiji uvedel med duhovščino strogo disciplino in napravil konec prejšnjim slabim razmeram. Sodi se tudi, da se papež ne bo tako izključno bavil s politiko kakor Leon XIII, nego da bo religiozen papež. Tako prva poročila, ki se pa morajo s primerno previdnostjo vzeti na znanje.

Ogrske korupcije brez konca.

Afera Szapary-Dienes se vleče brez konca. Parlamentarna preiskovalna komisija je sklenila, imeti v tej zadevi vsak dan sejo.

Pri zadnjem zaslišanju so prišli med drugimi pričami na vrsto grof Pavel Szapary, brat obtoženca ter ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary.

Grof P. Szapary je prinesel seboj obširno pismo izjavo ubeglega Dienes. Ako je vse resnica, kar Dienes v svojem pismu očita poslancu Pappu, bi bil ta pač bolje storil, ako bi bil lepo molčal. Papp, ki hoče biti nekak rešitelj morale in časti svoje domovine, se opisuje v tem pismu kot navadni slepar. Dienes pripoveduje, da je Papp poneveril 1000 K, ki so mu bile izročene za Kussuthovo slavnost. Takrat so Pappa hoteli njegovi lastni tovariši Sandar, Justh, Kubik in Toth ovaditi sodišču, le Dienes ga je rešil. Lansko leto sta bila Dienes in Papp na Dunaju,

kjer je neki konzul izročil Pappu par tisoč goldinarjev, da mu priskrbi red železne krone III. vrste. O tem ve tudi posl. Kossuth, katerega je Papp v zbornici prosil, naj izposluje za konzula pri ministrskem predsedniku Szélu imenovani red. Kossuth pa je prošnjo odklonil. Pozneje je Papp prosil Dienes naj v svojem pismu dela na to, da dobi konzul tako odlikovanje, ker bi sicer Papp moral konzulu denar vrniti. Dienesu je Papp obljubil za posredovanje 5000 gold. Iz vsega tega je Dienes spoznal, da Papp prav rad »zasluži« denar, zato mu je izročil tudi svoto, ki jo je poslal Szapary Dienesu. Ravno tak poštenjak je posl. Nessi, ki se je v tej aferi posebno zgražal. Nessi je Dienesu, oziroma njegovemu listu poveril 1000 K.

Papp kakor Nessi, ki sta bila med poslušalci, sta obupno protestirala proti obdolžitvam. Papp je rekel, da so to spletke magnatov.

Nato je bil še zaslišan krojač grofa Szaparyja, ki je povdal, da ga grof Szapary nikoli redno ne plača. Znano mu je tudi, da grof celo fижkarjem ostane vozniku dolžan, zato ne more verjeti, da bi imel Szapary denar za podkupljenje.

Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary, čegar izjava se je pričakovala s toliko nestrpnostjo, je govoril zelo previdno. Prijatelja Szaparyja je skoraj popolnoma zatajil ter ga slikal kot konfuznega človeka, ki sam prav ne ve, kaj hoče. Khuen je rekel, da med njima ni bilo nikoli intimnega razmerja, v političnih vprašanjih so šla njuna pota celo prav čisto narazen. Grof Szapary mu je pač pri vsaki priliki vsiljeval dobre svete, tako mu je n. pr. svetoval, naj si vlada pridobi vpliven list ter socialiste, ki so močan faktor. Khuen je nasvete pač poslušal, toda zdeli so se mu mistični in absurdni. Ko je prišlo do afere, izročil mu je Szapary pismo demisije s pripombo, da si ne upa priti ministrskemu predsedniku pred oči. Khuen ga je sicer

v kazino še potem enkrat obiskal, a to le iz usmiljenja, ker se mu je zdel Szapary ves obupan. Končno je grof Khuen povdarjal s povzdignjenim glasom, da v celem svojem političnem delovanju ni nikdar posegel k sredstvom za doseg svojih ciljev, ki bi jih ne mogel opravičiti. »Skušal sem svojo stvar vselej in povsod doseči s poštenimi (?) sredstvi«. Zbornica je navidezno Khuenu vse verjela.

Potem so razni poslanci stavili ministrskemu predsedniku razna vprašanja, na katera je pa odgovarjal istotako spretno. Khuenove izjave so napravile najgloblji utis v zbornici. Opozicijski poslanci so bili poparjeni, ker so s celo izjavo najbolj kompromitirali sami sebe.

Vatikan — monopol Lahov.

Mnogokrat se je že povdarjalo, da imajo Italijani Vatikan takorekoč v zakupu. Ako se to trdi, so seveda naši katoličani silno razburjeni, ker po njih mnenju mora biti vse, kar se godi v Rimu in kar se počne v Vatikanu, dobro in prav. Radovedni smo, ako bodo ti ljudje napadli tudi kardinala Koppa, breslavskega škofa, ki je nedavno izrazil isto mnenje, kojega smo mi zgoraj zabeležili. Kardinal Kopp, ki je seve naroden Nemeec, je rekel: »Papeštvo je mednarodna naprava; da je to res, se vidi iz tega, da je pred kratkem nemški cesar Viljem, ki je vendar protestant, podaril kongregaciji »de propaganda fidei« v misijonske svrhe 1½ milijona mark. Papeštvo se torej nesme dlje smatrati kot italijanski monopol. Naj bode bodoči papež že Italijan, ali državni tajnik in prefekt propagande bi vendarle moral pripadati neki drugi narodnosti! Vsekakor je že čas, da se kaj zgodi, da ne bode ona množica Lahov, ki ima sedaj mastne službe v Vatikanu, več lenobe pasla in da se odstrani. Diplomacija, uradniki v kongregacijah, vse to je v rokah Ita-

LISTEK.

Boj pri Varcar-Vakufu.

Danes petindvajset let se je spoprijel naš sedemnajsti pehotni polk baron Kuhn prvičkrat s turškimi vstasi.

Od Severnega morja do južne Italije, od transilvanskih planin do Seine, na Francoskem in Ogrskem, na Nizozemskem in Češkem, ob Renu in v Šleziji se je bojeval naš sedemnajsti izredno hrabro, oblegal Toulon in Prago, Beligrad in Bezançon, Komarevo in Benetke, pomagal rešiti Dunaj (12. septembra 1683), branil Budimpešto in se odlikoval v dobi dvesto let v več nego dvesto bitvah in bojih. Novih lavorih v venec svoje slave pa si je nabral v krvavih bitkah ob Rogeljem sedlu pri Varcar-Vakufu, pri Jerzeru Jajcu in pred Livnom.

Povelje mobilizacije je dobil 4. julija 1878, se po železnici odpeljal 12. t. m. (in ne 8., kakor stoji v nekem vojaškem izpisku) iz Trsta v Ljubljano, in odtod, pomnožen z rezervisti, 14. julija (ne pa 12., kakor

stoji zopet tam) v Sisek. Odslej so morali fantje marširati. Uvrstili so jih v drugo gorsko brigado sedme pehotne divizije. Brigadi je zapovedoval generalmajor nadvojvoda Ivan Salvator (poznejši Ivan Orth), diviziji pa fml. Viljem vojvoda Württemberg.

Bilo je megleno jutro, ponedeljek, 5. avgusta. »Turki so streljali na naše strelce in ulance!« Ta vest se je raznesla že na vse zgodaj od stotnije do stotnije po taboru. Vsi so govorili o mogočih slučajnostih prve praske. Natančneje nego doslej so preledali častniki in naredniki puške in strelivo, preden je polk odkorakal proti Varcar-Vakufu.

Kmalu so pustili prednje straže strelcev za sabo. Prvi je marširal varstveni oddelek, bataljon hrvaškega pehotnega polka Leopold št. 53. Za njim je major Kereczek vodil prvi bataljon Kuhnovcev, polkovnik Miroslav Prieger pa peto in šesto stotnijo in ves tretji bataljon. Sedma in osma kompanija sta stali pri trenu zadaj. Tema dvema stotnijama je bila ves čas od prehoda čez Savo, od Stare Gradiške do Travnika in od Travnika do Šuice sitna in ne-hvaležna naloga, da sta varovali

pratež. Šele pred Livnom so stopili fantje sedme stotnije v bojne vrste tovarišev, pa tudi tukaj niso našli nobene prilike, da bi se pokazali tako, kakor bi se bili radi.

Komaj so Kuhnovi marširali dobro uro, kar je pridirjala na razpenjenih konjih patrulja ulancev petega polka s svetlomodrimi čapkami. Naši so se ustavili in nabili puške. Tam spredaj v megli so jeli pokati prvi turški strel. Stotnija za stotnijo, vrsta za vrsto je krenila na levo v kreber na brda in na močvirne travnike, požete ječmenove njive in v visoko, mokro koruzo. V zatišju za holmom so čakali ulanci. Zagrebški polk št. 53 in deseti strelski bataljon sta ostala v rezervi.

Gosta jutranja megla je skrivala sovražnika, da mu početkoma naši niso mogli prav do živga. Po de veti uri so predli solnični žarki neprozorni megleni zastor in pokazali vstaše na visoki ravnici. Na njenem robu so se zagnezдили roji turških strelcev, sredi planice zgoraj pa je mrgolelo in se gnetilo vse živo temnih postav. Takoj so jeli naši nanje streljati od desne in leve.

Tačas je zagrmel prvi avstrijski

top s kratkim ostrim pokom, obenem so zagrmlele iz doline činele, je zadonel boben in vojaška godba je zavrnila Cesarstvo. Brigadir nadvojvoda Ivan je bil sam postavil topništvo in godbo in dal znamenje obema zaeno. Naši fantje so prav po domače ukali in vpili »Živio!« Tedaj so ulanci s sulicami naskočili levo sovražnikovo krilo,

Na ravnici medtem Turki niso odnehali niti za ped. Imeli so tudi nekoliko konjice in mnogo barjaktarjev, ki so vihteli rdeče in zelene zastavice, kričali »Allah il Allah!« in navduševali tovariše. Zlasti eden teh zastavonoš je bil cilj marsikateremu naših Janezov. Ponosno je sedel na malem belem konju, dvigal rdečo mohamedansko zastavo s polumesečem in konjskim repom ter odajal povelja. Hladnokrvno je vztrajal, dasi je gorska baterija metala šrapnel za šrapnelom med njegove ljudi. Naenkrat pa se je vzpnel njegov belec na zadnje noge in izginil z jezdecem vred. Sovražnik se je jel zdaj umikati v veliki zmešnjavi.

Prva, druga in tretja kompanija je zasedla zelen grič, tretji bataljon pa sedlo. Vrzal med prvim in tretjim

bataljonom je kaj spretno zakril stotnik Drenik z deseto kompanijo in prišel sovražniku v bok. Tu so postreljali naši mnogo insurgentov. Tedaj je zagledal infanterist knez Karlo Jablanovski enega od barjaktarjev pred sabo. Takoj je planil iz svojega roja, prebodel sovražnika z bajonetom, mu izpulil zastavo iz rok in jo odnesel k kompaniji. (Uplnjeni barjak krasi oficirsko obednico našega polka.) Infanterist knez Jablanovski je dobil pozneje srebrno medaljo prvega reda za hrabrost in postal iz prostaka vodnik. — Poddesetnik Prijatelj je sredi bojne vihre hladnokrvno nabiral streliva od ranjenecov, tekkel na levo krilo svoje (10.) stotnije in streljal od tam lepo mirno kakor doma na strelišču med sovražnike. Njegov mirni pogum je znatno izpodbujal tovariše. Prijatelj je dobil malo srebrno medaljo.

Ob desetih so stali naši v prvotnih turških pozicijah. Bežeči vstaši so se na južni strani ustavili iznova. Tu je vodil polkovnik Prieger deveto, enajsto in dvajseto stotnijo nadnje in obkolil sovražnikovo desno krilo. Naši so jih napadli z bajoneti

lijanov. Od Hadrijana III. pa do danes so bili vsi papeži sami Lahi. Kako pa se gospodari z vatikanskim denarjem? Kolikokrat se je že ditalo o tatvinah v Vatikanu, o pričetih preiskavah, kako pa so se te preiskave končale, o tem pa še ni slišal nihče! Tudi sedaj so inozemski kardinali uvedli preiskavo, ker je izginilo več milijonov. Papež Pij IX. je zapustil 80 milijonov lir, sedaj se jih nahaja v blagajni samo 30. Kam je prešlo ostalih 50 milijonov? Ali bo to preiskava dognala? Dvomimo, tembolj pa smo prepričani o potrebi, da že vendar enkrat prestane biti Vatikan — monopol samih Lahov. Za to je že zares skrajni čas!

Dogodki v Macedoniji.

Neki zelo odlični turški državnik je priobčil v »Local Anzeiger« izjavo o stanju v Macedoniji in o aspiracijah Bolgarske. Isti piše: »V Bolgariji z vednostjo celo najvišjih oseb organizirane čete, ki vhaajo na turško zemljo, nimajo niti upanja, celokupno macedonsko prebivalstvo zapeljati k uporabi proti deželnemu gospodarju, niti pripraviti katere evropske vele-silo za posredovanje. Zadnje je tem manj mogoče, ker je Evropa, posebno Rusija in Avstrija z uveljavljenimi in z bodočimi reformami zadovoljna. Vkljub opetovanim poskusom iz Bolgarije prihajajočih roparjev sta te velesile pripravljene, počakati rezultat dela, ki bo najjasneje pokazalo, kako zelo je sultanu na tem, blagor kristijanskega prebivalstva najodločneje pospeševati. Ako se bo tedaj Evropa, posebno velesile, izjavila z izvedbami zadovoljna bo Turški pač malo do tega, ako kažejo Bolgari svojo nezadovoljnost. Prav znana in priljubljena je bolgarska taktika in politika, za držati reforme, da bi imela povod za obrekovalno pritožbo do Evrope ter isto pridobiti za vmešavanje, s čemur bi se ugodilo le bolgarski pohlepnosti, da bi se polastila turške provincije Macedonije. Popolno uničenje bolgarskih čet se bo izvršilo, ako bo minila Turčija potrpežljivost, ker jo vkljub njenega miroljubnega vedenja Bolgari in Bolgarska nprestanu izživajo, ki pošiljajo čete dobro oborožene k nam. Turška se bo morala odločiti, da bo iskala roparje v Sofiji, ne pa v macedonskih gorah.« — Kakor se vidi, so turški diplomatje zelo samozavestni, ker imajo toliko zaslombo pri neodločnih evropskih državah.

Politične vesti.

— Novi vojaški kazenski pravdni red je dogotovljen. V bodoče bode le dve instanci: garnizijsko sodišče in najvišji vojaški sodni dvor. Obravnave bodo javne. Zagovarjali bodo avditorji, le izjemoma civilni odvetniki. Sedanji predsednik najvišjega vojaškega sodnega dvora fcm. vitez Pitreich, brat voj-

nega ministra, odstopi; na njegovo mesto pride baje fcm. vitez Plentzner pl. Scharneck.

— Ekaminister dr. Rezek. Bivši državni poslanec Udržal prireja v svojem volilnem okraju shode za izvolitev dr. Rezeka. Volilci, ki so po večini agrarci, pa nočejo o tej kandidaturi ničesar slišati.

— Cesar Viljem pride dne 18. avgusta na Dunaj, kjer bo stanoval dva dni na dvoru. Z Dunaja gre v Mohacs k nadvojvodi Frideriku.

— Afera Szapary-Dienes. Parlamentarna komisija je izvedela, da je pri zadnjih državnozbornskih volitvah neodvisna stranka v Kun-Szent-Martonu kandidirala Dienes. Izvoljen pa je bil Baghy. Volilci neodvisne stranke so vložili pri kraljevi kuriji protest ter ga poslali s pridejanimi 2000 K Dienesu. Baghy je obljubil Dienesu še 8000 K, ako se prosnja odkloni. Dienes je ponudbo sprejel ter dobil na ta način mesto mandata 10.000 K. Proti Baghyju se je vsled tega začela inkompatibilitetna tožba.

— Novi bosanski vojaki. Prihodnji teden se formira bosansko hercegovski lovski bataljon ter pride na Dunaj. Lovci bodo imeli isto opravo kot bosanska pehota, le znaki bodo zeleni.

— Med trozveznimi državami se vrše pogajanja zaradi podaljšanja trgovinskih pogodb na kratko dobo.

— Iz Srbije se poroča, da je žandarmerijski polkovnik Nikolić ki je ustrelil Alavantića, vpokojen. — V Beogradu so zaprli nekega srbskega častnika, ki je izdal neki tuji državi mobilizacijske načrte.

— Cela občina je presto, pilavstari katolicizem. Občina Guttet v Švici je prestopila iz katoliške cerkve k staremu katolicizmu zaradi preprirov s škofom.

— Nemiri v Perziji. Prvotni vzrok nemirom je bilo podraženje kruha ter ruska in belgijska carina. Potem pa so duhovniki ljudstvo naščuvali zoper kristijane, posebno še zoper sekto babistov, ki žive v nekakem komunizmu in bratski ljubavi. Sedaj vre po celi deželi, a guverner je slabič, ki se da voditi.

Dopisi.

Iz Velike Loke. Videl sem dopisnico, pisano gospodu, kojega dolže, da je Vam, gospod urednik, poslal poročilo o požaru na Čatežu. Nekdo mu piše — to je prepisano od besede do besede: — »V srce in jezik njegov je hudo zadel — Kotarja »Slovenski Narod« z dne 24. julija zaradi pogorišča na Čatežu.« — »Smuk bode sčasoma prišel ob svoje dostojanstvo.« Pozdrav! — Čatež — (Vel. Loka) 27. julija 03. — Tako torej sidi Čatežani o Kotarju. Gospod Kotar, odgovorite vendar, če ste po krivem napadeni! Dalje tudi vem, da se je občinski odbor-

nik in prvi svetovalec, oziroma podžupan čateški izrazil: »Vem, da bi morala biti volitev cerkvenih ključarjev, a sedaj ne odstopim, če prav je sklenjeno, da mora biti vsake tri leta nova volitev ključarjev, potem bi vsakdo vedel, da moram odstopiti. Gosp. Kotar, — kot vodja liberalne stranke iz prejšnjih let: klidemo Vam samo to: Odstopili boste, a čakate, da bode to čas shoda.« Velike Gospojnice za en večer zaslužili 20 kron. Recite, če ni to res, jedli in pili boste pa zastoj. — Za danes zadosti!

Velikoločan.

Iz Središča. V popolnito dopisa iz Grab pri Središču blagovolite še sledeče sprejeti. Roka duhovnika ni povsod dobra, osobito ne tam, kjer je ni treba. Kaka konkurenca je med tukajšnjimi trgovci, katerih je pet na številu (sedaj seveda eden manj), ve vsak, ki količkar opazuje židovsko impertinenco. Ni se tedaj čuditi, da je bil trgovec R. K. ki se je pred dvema leti tukaj, oziroma na Grabah etabliral, vsled brezobzirnega, lahko rečeno nesramnega konkurenčnega postopanja, radi katerega je bil seveda v svoji trgovini škodovan, pred kratkim primoran napovedati konkurz. Bodi si pa kakor hoče, mi tega ne bomo odgovarjali, pač pa nam je znano, da se ravno za otvoritev te trgovine nihče drugi ni tako potegoval, kakor naš gospod kaplan Koželj kot vodja kmetijske zadruge, čegar vabilu se je danes vsega obžalovanja vredni R. K. odzval v mnenju, da je vse res tako, kakor mu je slikal gospod vodja zabredle kmetijske zadruge. Prepričal se je prehitro, da temu ni tako in da gospod Koželj sam preračun veruje svojim ovičam, ki so pa dosti bolj premetene, kakor on. V narodnem Središču so trgovino žal okupirali židje in proti temu ima samo ves narod moč, nikakor pa ne posamezen kaplan, kajti kaplanova volja ni ljudska volja, in to dokazala je bridka skušnja grablanskega trgovca. Up splava rad po vodi. Tako je bilo tudi v tem slučaju! Zahteve ljudstva so pri nas tako mnogo stranske, da je primoran vsak trgovec zalagati se z tolikovrstnim blagom, kakor malokje v večjem mestu. Pri toliki konkurenci je pač umevno, da nima dovolj odjemalcev in vsled tega pride polom podjetja, osobito ako so celo tisti, na kojih zahtevo se podjetje osnuje, podjetniku malo naklonjeni. Ne briga nas veliko, imamo li trgovcev pet ali deset, pač pa nas briga, kako je mogel naš g. Koželj s svojo trmoglavostjo vsako prihodnost nam slej, kakor prej ljubega R. K. na podlagi svojih neumnih fanatičnih nazorov vničiti! Gotovo si je mislil, da se pri trgovcu godi tako, kakor pri kaplanu; ako mu ne ugaja tu, pa gre drugam. Temu pa ni tako, ker trgovski stan-

je odvisen od več okolnosti, kakor kaplanski in to uči tudi skušnja grablanskega trgovca, kateri se prekasno kesa.

Šuklje pred volilci.

II.

Šuklje v Ribnici.

(Dalje.)

Ta država prepušča pridobitve ne beških blagov raznim verskim družbam. Mej posvetnimi državami razločujemo take, ki imajo v prvi vrsti blagor posameznih vladarjev in njenih bližnjih sorodnikov ter pomočnikov, gmotno močnih stanov pred očmi, ali take, ki imajo smoter, da skrbijo za zemeljski blagor vseh državljanov. Individualistična država moči (Machtstaat) in socialistični državni red, država delavskih mas, ali ljudska država dela. (Arbeitsstaat). Bistvo današnje individualistične kulturne države obstoji v tem, da so merodajne za drž. delovanje skoraj izključno individualne koristi mogočnejšev. Ta država prepušča gospodarsko življenje državljanov po večjem prostemu izvrševanju v mejah, ki jih določuje privatno pravo, ki je pa udobno vladajočim. Tako se najlože v današnjih razmerah uresničuje gospodarske koristi vladajočih in bogatašev. Drž. delovanje gre na to, da imajo vladajoči vedno dobro armado ter da se mase učijo patriotizma. Drugo se potem že najde. Uprava civilnega in kazenskega prava in uprava drugih uradov, posebno finančnih, je tudi po tem kroju prirejena. Nekaj je v tej državi v novjšem času skrbi za široke plasti ljudstev, da se lože brzdajo. Iz teh držav se hočejo razvijati socialistične države. Individualne koristi velikih ljudskih mas imajo biti v teh soc. državah smoter vsega delovanja drž. organov. Občni blagor tedaj proti blagru posameznih. Zdajšnjo individualistično državo moči predstavlja ta slika: v prvem nadstropju državnega poslopja stanuje plemstvo, duhovščina, vojaštvo in uradništvo; v drugem voditelji trgovine, industrije, kmetijstva; v tretjem voditelji narodov, učenjaki in umetniki; velike mase delavskega ljudstva pa stanuje v podstrešnih prostorih. Tako pridejo nekateri liberalni in socialistično nadahnjeni učenjaki k pojmu zdajšnjih držav. Ti pa tudi trdijo, da je vsaka tudi božja država človeško delo, nastalo iz moči gospodarstva in drugih iz narave človeka izhajajočih moči. Bog nima s tem, pišejo ti bornirani ljudje, nič opraviti. V velikem okviru drž. življenja se tedaj, pišejo ti liberalci in socialisti, uresniči tudi socialistična država, ako je res država proizvod človeškega dela in življenja, človeških nagonov, pameti in narave zemlje, na kateri žive ljudje (Milieu).

Neka vrsta učenjakov, socijologi, iščejo činitelje družabnega življenja sploh, zakone združevanja in življenja ljudi. Ti ljudje najdejo, da so glavni čini telji, ki uplivajo na razvoj človeških družb: 1.) produktivne moči, t. j. obnebe, rodovitnost zemlje za organsko življenje, bogastvo zemlje na rudah, kurilnih tvarinah, skratka vse, kar družbi uzmogoči ali otežkoči, da pridobiva moči obdajajoče jo narave, katere zamore uporabljati za proizvodnjo življenja potrebnih in življenje vzdržujočih stvari. 2.) socialni nagoni. Glavni nagon človeka je, da se druži. (Tudi sebičnost vodi k druženju.) Nagon družitve je v naravi človeka. To so instinkti človeka, podedovana izkustva. Ti učinkujejo nehotne. Nagoni niso zmotam podvrženi, učinkujejo kakor naravni zakoni. K tem socialnim instink-

tom prištevajo se tudi svojstva mase, antropološka svojstva narodov. Razvoj socialnih mas se vrši dostikrat vsled teh nagonov in ne samo vsled prostovoljnega spoznavanja in pameti. Dostikrat kaže pamet ljudem nova boljša pota, a vendar krenejo vzlic temu po stari, že razvoženi poti.

Človeka razločuje od živali dar govora. Z govorom, jezikom ohranjuje in izročuje potomcem svoje skušnje. Pamet človeška stopi v sodelovanje z nagonom. Včasih je to le posnemanje, ali najdenje, včasih pa iznajdba. To je tretja tvoreča moč v družbenem življenju. Ta vodi ljudi iz primitivnih razmer v razvitejše in v boljše, kakor se že hoče. Najde ali iznajde se kaj spretnjšega, kaj boljšega. To je delovanje idej. Bodisi da so nekatere ideje zmote, pišejo socijologi, ali vendar so večkrat odločilne v razvoju človeških družb. Odvisno je od tega, koliko socialne energije je v kaki ideji. »Vse versko in bogoslovno naziranje sveta je bilo zmota, ali učinkovalo je mogočno na socialni razvoj. Kršč. družbeni ideal se nikdar ni izpolnil, piše brezbožneš, in se ne bo izpolnil, ali vendar je bil mogočen činitelj modernega družabnega razvoja. Rousseau-ovi nazori o družbi so bili fikcija, ali učinkovali so sto let na postavodaje več držav. Te ideje svedočijo, da se zamore človek povzdigniti čez meje razmer, ki ga obdajajo, da zamore človek ustvariti vsaj v svoji glavi nov svet po svoji volji in želji, da zamore hrepeneti po zboljšanju razmer. Pamet sama pa brez nagonov ne bi mogla družb vstvarjati, nagoni sami bi jih težko v preglednem času naprej spravili. Za kak ideal stavi človek, stavijo generacije svoje življenje, za kak ideal stopa hladnokrvno na guiljotino. Tu se ne upošteva naravni nagoni, tu se stavijo velika dejstva, ki omogočujejo socialno napredovanje. Take so na pr. ideje svobode, bratstva, enakosti, to je bila ideja božjega kraljestva na zemlji, to je zdaj delujoča ideja obnega blaga, pravice, mira. Zovemo jih včasih verske, včasih politične, včasih gospodarske ideje. »Človeške družbe so tedaj sestavljena, življenja polna jednodna bitja, ki dolgujejo življenje naravnim nagonom k združevanju in ki so po pametnem razvoju njih delavnosti sposobne, da privedejo svoje družabnike do večje popolnosti v gmotnem in naravnem oziru. Socialni proces je na eni strani fizikalni proces, ki se vrši na telesih, akt oplemenitve, seksualnega izbora in vedno spreminjanje biti v morati, moranja v biti. Objektivno je socialni proces gospodarski in politični razvoj, subjektivno boj nagonov in idej. Človeška družba ni nikdar bitje, ki se da razumeti samo s pomočjo fizike ali biologije, pa tudi ne bitje, izlikana organizacija, ki prihaja kakor Pallas Athene iz človeškega duha, bitje, ki bi le sledilo pameti.« »Weder Hirn noch Schale, alles sind sie mit einemale.«

Če imajo torej ti ljudje količkar prav, je težavno najti pravo pot, posebno pa še na razpotju, na katerem se nahajam sedaj jaz. Kam naj se obrnem, če hočem delati za narod, če hočem zdaj kmeta zastopati, ko sem prej meščan, bil prej liberalci in sem zdaj klerikalec. Na Boga se zanašam, na molitev. Imam še tudi s tem naukom socijologov opraviti, da dve ali več družb na isti zemlji ob istem času ne morejo skupaj delj časa mirno živeti. Ako se gre za prido bitev kake že posedene zemlje, rediteljske ljudi, zamore druga družba le do nje priti, ako prvotno posestnico izžene. V srđitem

Dalje v prilogi.

in jih zapodili. Pri ti priliki se je odlikoval narednik enajste stotnije, Anton Gorše. Odposlali so ga na levo zaslanjat kompanijo. Splazil se je sovražniku za hrbet, ga pregnal s svojimi ljudmi in tako odprl pot tretjemu bataljonu. Dobil je srebrno medaljo drugega reda.

Peta in šesta stotnija je medtem vzela sovražniku hišo na levem njegovem krilu. Ob pol ene popoldne so bežali Turki z vseh krajev.

Kot vodniki so se odlikovali z odločnostjo in spretnostjo oficirski namestnik Fran Schweiger, narednik Detela, kot hrabri voditelji rojev pa vodnik Mihič in korporal Zalasnik, vsi štirje od četrte stotnije. Izredno srčno so se bojevali poddesetnik Fran Sušnik, infanterist Fran Jaklič, Jože Mlakar in Janez Zekol od tretje in infanterist Rojce od desete stotnije. Vseh devet je prejelo srebrno medaljo drugega reda za hrabrost.

Za knezom Jakovskim se je najbolj odlikoval enoletni prostovoljec Mirke Fölsing, ki je nosil zastavo našega polka. Dasi težko ranjen ni dal dragocenega simbola iz rok,

dokler ni omedlel in se ves krvav zgrudil na tla. Tudi on je dobil srebrno medaljo prvega reda za hrabrost. Ranjenih je bilo trinajst. Mrtvih je padlo šest: prostaki Miha Komirnik, Anton Ambrož, France Sirk, Jože Lukanec, Jakob Štruncelj in nadlajtnant Herman Doksat.

Najbolj je obžaloval vsakdo, bodi častnik, bodi infanterist, izgubo vsem priljubljenega nadporočnika Doksata iz Postojine. Iz peščene jame, samo dvajset korakov od njega, je prižvižgala sovražna kroglja s sekanim svincem in mu razdrobila daljnogled ob levi strani; stekleni kosi so mu razmesarili drob. Od silnih muk je škripal z zobmi, ali z nobeno besedo ni omenil junaški slovenski častnik svojih strašnih bolečin. Težko, težko je umiral; vsem tovarišem okoli njega so prihajale solze v oči. Pokopali so ga na katoliškem pokopališču v Varcar-Vakufu. Sivolas polkovnik Prieger je žalostno in obenem srdito vzkliznil: »Vsa Bosna ni toliko vredna kakor ta oficir!«

Rado Murnik.

Renegat.

Povest iz tržaškega življenja.

(Po resničnih dogodkih spisal I. B.)

III.

Vohunstvo živi človeka dobro, je filozofiral Viktor Sancin nekega dne, ko je bil prve svoje prihranke plodonosno naložil. Non olet! Denar ne diši, denarju se ne pozna, kako je bil pridobljen in za denar se dobi vse. Za denar se dobi slava, za denar se dobi čast, za denar se dobi prijateljstvo, in tudi ljubezen. Jaz imam o denarju dobro mnenje.

V tem modrovanju ga je motila mlada, jako elegantna dama, gospodična Karlotta Valentinis. Ta črnooka bujna furlanka, je svoj čas v modnih salonih delala klobuke, dokler je ni sprejel bogati Reinwelt med svoje prijateljice. Sedaj je bila tudi posredovalka med Sancinom in njenim prijateljem ter dvornim svetnikom Rinaldinijem.

— Nekaj zanimivega, nekaj veličavnega Vam imam sporočiti, je zaklicala Karlotta, stopivši v Sancinovo sobo; nekaj, kar bo kaj izdalo.

Razburjeno je stopicala po sobi semintja, med tem ko ji je Sancin smehljal sledil z očmi. Bila sta si dobra tovariša od prvih dni, kar sta začela občeavati.

— Kaj pa želite moja kruhodajalec, častivredna kompanjona Rinaldini in Reinwelt?

— Ničesar ne želim. Kar Vam mislim povedati, to sem slučajno izvedela, a morda se bo dalo kaj na praviti, kar nama pomore do lepe svotice. Ali hočete biti moj kompanjon?

— Prav rad, najljubeznivejša in najlepša vseh tržaških lahkotivk, je rekel Sancin. Razložite mi svoje načrte, a če Vas je volja, dajte mi prej — poljub.

— Kako, je zaklicala Karlotta, Vi se drznete povzdigniti svoje oči do mene. Moje poljube mora gospod Reinwelt drugo plačevati, Vi pa jih hočete zastoj.

— Kompanjoni morajo drug drugemu časih tudi kako prijaznost izkazati. Če naj delava skupno, morava drug drugega ohraniti pri dobri volji.

— Lejte ga, zapeljivca, se je

šalila Karlotta. Hitro ste napredovali in smeli so Vaši načrti. Vi pač mislite, da Vam bo plesnivi Reinwelt vzdrževal najlepšo vseh tržaških ljubimk? In kako ta človek z menoj govori! Dajte mi poljub! Tako hitro ne gre, moj ljubi gospod. Najprej poklekните, razodenite mi svojo ljubezen in potem bodite veseli, če dovolim, da mi poljubite roko. Ali razumete?

Sancin pa ni hotel razumeti: Potegnil je vitko dekle k sebi in jo vroče poljubljival. In ona se ni branila čisto nič, nego mu vračala poljube. Hitro je minula urica ljubezni...

— No, stari grešnik, ki me je kupil, bi debelo gledal, če bi vedel, kaj se vse zgodi na mojih misijskih potih, je začela Karlotta. Mislim, da bi bilo najini politični karijeri hitro konec.

Karlotta se je sedaj vsedla Sancinu na kolena in mu začela tiho in previdno razlagati svoj načrt.

— Dne 25. aprila pride vojna eskadra v Trst. Z njo se pripelje tudi nadvojvoda Albreht. Moj paša — tako je Karlotta najraje imeno-

poju na življenje in smrt se tudi to dogaja. Pa tudi tako razmerje je mogoče, da dve družbi zgodovinsko v taki državi zaporedoma nastanejo, ne da bi se zapazil kmalu ta dualizem. Tako razmerje bilo je na pr. v bojih naše cerkve proti rimsko-nemški državi v srednjem veku. „Slov. Narod“ je razpravjal to vprašanje v „Katoliških zorihi“. Cerkev je hotela vse vladati, posvetni vladarji pa tudi. Tu sta stali dve organizirani družbi v boju druga proti drugi. Duhovščina je živel po svojem pravu, imela svoje vojaštvo, svojo posest, država svoje. Se v prejšnjem stoletju so bili konkordati in so se, po katerih se cerkvenega, duhovskega življenja država ne sme dotakniti. Se danes si stojite te dve oblasti nasproti kakor dva sovražna si naroda. Ta boj se bje in se bo bil, dokler ena teh družb, cerkev ali država ne podleže. Kat. cerkev ni kak organ drž. družbe, kakor uradništvo, armada, šolstvo. Tega se cerkev varuje. Ona je družba za se.

(Dajle prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani 5. avgusta.

— **Šukljeju v spomin.** Piše se nam z Dolenjskega: Človeški nazor se vedno spreminja. To proučevajo nauki življenja, nauki napredujočega spoznanja sveta in izkušnje, ki jih kdo dobi v svojem poklicu. Ali do 40. leta dobi človek vendar neko vodilo, saj se še Tirolcu v teh letih — gumb odpne. Krušne skrbi morejo človeka časih premakniti s stališča njegovih nazorov, ali naziranja ne morejo izlaskah premeniti. Krušne skrbi silijo dostikrat človeka, da zataji samega sebe. Rečežu na duhu se to ne zameri, nikakor pa se to ne more odpustiti človeku, katerega v to ne silijo gmotne razmere. Kdor pripada kaki stranki iz prepričanja, da so njeni nameni dobri, je poštenjak, naj bo stranka ta ali ona. Nelep značaj pa ima tisti, ki je prepričan, da so cilji in nameni kake stranke dobri, kateremu vse njegovo mišljenje in čustvovanje, njegova vzgoja in njegova preteklost veleajo, da hodi s to stranko — a se vendar udiinja nasprotni stranki iz osebnih nagibov. Poznamo Šukljeja, njegovo vzgojo in njegovo omiko. Niti enega akcenta nima ta mož, da bi zagovarjal rimski klerikalizem. Tudi fantazije nima in nikdar ne zna ubrati strun, ki bi poslušalcem razgrele kri. Suhoparna natura je. Zda pa to poveljevanje tega, kar mu je od nekdanj smrdelo. Taka kariera je žalostna! Iz pisma, ki ga je pisal Šuklje v zadnjem letu, ko je bil kot libe ralec v deželni zboru, posnemamo naslednji odstavek: »Ljubi prijatelj! ... Drago mi bode, razgovarjati se s prijatelji na Dolenjskem o naj navedenih političnih dogodkih. Našim klerikalcem sem se hudo zameril, spregovoril v dež. zboru resno besedo o počenjanju, kateremu bi jaz za svojo osebo nikoli ne mogel pritrditi. Prijateljsko složno sodelovanje — da, — ali z ene strani slepa pokorščina, z druge neomejeno

vala svojega prijatelja Reinwelta — mi je to tako mimogrede povedal, sicer je pa to še velika tajnost.

— A kako naj midva pri tem kaj zasluživa, se je čudil Sancin.

— O, kako ste možki kratke pameti, se je norčevala Karlotta. Kombinirati pa že prav nič ne znate. Komaj mi je moj paša povedal, da pride nadvojvoda v Trst, sem že tudi vedela, kaj morava storiti.

Sancinov obraz se je zresnil. Nekaj mu je šinilo v glavo, nekaj smelega, nad vse predrznega, nad vse hudobnega, kar pa bi se znalo dobro obnesti. Potisnil je Karlotto od sebe, je globoko pogledal v oči in jo vprašal:

— Ali imate kako določno naročilo?

— Nikakor ne. Povedala sem vam že, da sem le jaz sama prišla na misel, da bi lahko kaj zaslužila.

— In kakšen je Vaš načrt? Sancin je govoril tako resno, tako zapovedujoče, da je Karlott obšel nekak strah. Zdelo se ji je, da Sancin ne sme prav zaupati. Vohun je po poklicu, je rekla sama sebi; tak človek je vedno nevar.

gospodstvo, tega pa nikoli! Če se nam boj usiljuje, mi se ga ne plašimo. Srčni pozdrav! Tvoj stari — Šuklje I. r. — Izmed več pisem tega nekdanjega liberalca izbrali smo za sedaj to, ker je tako kategorično. Nikoli se ne pokorimo klerikalcem, je Šuklje pisal pred nekaj leti prijatelju, in to prijatelju, ki je dosti storil zanj. Ni misliti, da je hotel Šuklje svojega prijatelja varati. Šuklje je bil takrat res tak in ni mu bilo mogoče postopati drugače, kakor začeti boj s to žlahto, ki zahteva od vsega naroda pasjo pokornost. Nikoli je rekel Šuklje pred nekaj leti, danes pa ga kandidirajo oni klerikalci, ki so se od časa, ko je bilo pisano navedeno pismo, izkazali kot najstrupenejši sovražniki slovenskih srednjih stanov. Šuklje sprejme iz takih rok mandat in mora še simulirati neko katoliško prepričanje, da ga dobi. Naj kdo reče, kar hoče: Lepo in značajno to ni!

— **Kako nizko!** Kar počenja včasih „Edinost“, je res tako, da prime človeka moralna mrzlica, in ko bi ne uvaževali velike važnosti slovenskega dnevnika v Trstu, velikega pomena „Edinosti“ za narodno življenje ob južni periferiji, posvetili bi ji vse drugače, kakor je naša navada. „Edinost“ ve, da nam narodni interesi veleajo imeti nanjo večje ozire, kakor na druge liste, in to krepko izkorišča. Dokaz tega je njena notica „Kakor kaže“, ki jo je priobčila v ponedeljek. To je čisto navadni jezuitizem, s katerim si skuša pomagati „Edinost“ iz zadrege, v katero se je sama spravila. Ves slovenski svet je bil prepričan, da stoji „Edinost“ na strani Rimanjcev. Ko pa smo mi to konstatirali, je „Edinost“ kakor razkačena hijena planila na nas, nas z ogorčenjem zavračala in slovesno razglasila, da samo zato ne more metati kamenje na Rimanjce, ker sta nemška vlada in cerkvena oblast krivi rímanjskih dogodkov. „Edinost“ je s tem sama priznala, da se je krivo sodilo, ko se je mislilo, da je konsekvantna svojemu narodnemu stališču, da se je krivo sodilo, ko se je iz njenega pisanja sklepal, da stoji na strani Rimanjcev. Ker pa je vendar vsak častnik svobodno, in piše s tako tendenco, kakor hoče, je brez dvoma, da je „Edinost“ namenoma obujala mnenje, da stoji na strani Rimanjcev, da je konsekvantno narodna in da je narodnemu načelu žrtvovala klerikalizem. Kaj izhaja iz tega? da se je „Edinost“ hlinila, ko je pisala tako, da je ves slovenski svet mislil, da stoji na strani Rimanjcev. To stoji in tega ne izpodbija „Edinost“, če še tako spretno sestavlja odlomke iz naših not in izpusti, kar pojasnjuje zvezo teh odlomkov. To stoji tembolj, ker šele sedaj razumemo, zakaj se je sicer tako gostobesedna „Edinost“ tako skrbno ogibala vsake resne polemike s „Slovenecem“ zaradi Rimanj. Če kdo, je bila „Edinost“ poklicana, braniti

— Povejte vendar svoj načrt, je silil Sancin nestržno.

— Načrtov Vam jaz ne bom delala, je zdaj odločno odgovorila Karlotta. Razumem človek zna iz okolnosti sklepati, kaj kdo misli. Če Vam ni dan dar kombinacije, potem z Vami itak ni ničesar storiti.

— Razumem, razumem, je mrmral Sancin in korakal nemirno po sobi gor in dol. Samo eno mi povejte: kake načrte pa ima Vaš paša?

— Moj paša bi rad postal baron in član gospodske zbornice, je zdaj rekla že nekoliko pomirjena Karlotta, namestnik baron Depretis pa mu tega neče izposlovati. Depretis ni potreben denarja in zato nima moj paša nič vpliva nanj.

— Tvoj paša bi torej kaj žrtvoval, če bi mogel Depretisa odstraniti?

— Še prav lepo svoto bi žrtvoval, saj bi s tem postal pravi gospodar na Primorskem. Če gre Depretis, postane Rinaldini njegov naslednik in ta bi delal tako, kakor bi želel moj paša. Toda naročila nimam

Rimanjce in zamašiti „Slovenec“ usta. A kako je to storila? da se Bog usmili! Danes vemo, pri čem da smo. „Edinost“ le ne more kamenja metati na Rimanjce, kdo sme torej misliti, da bi branila Rimanjce proti „Slovenec“!

— **Trgovsko bolniško in podporno društvo.** Postopanje g. I. C. Mayrja smo označili že včeraj. Zaradi popolnosti samo omenjamo, da g. Mayr tudi o predlogu gospoda Trčka, naj bo trgovski ples eno leto v »Narodnem domu«, eno leto pa v kazini, ni hotel ničesar slišati. Danes pa se moramo nekoliko pomuditi pri g. Baumgartnerju. Le-tega gospoda smo doslej vedno smatrali za koncilijantnega moža, s katerim se da pa metno govoriti. Sedaj smo se prepričali, da smo bili v zmoti. Že v zadnji seji trgovske in obrtne zbornice je g. Baumgartner nekoliko pokazal svojo barvo. Na obnem zboru trgovskega bolniškega in podpornega društva pa je to storil docela in sedaj smo čisto na jasnem, pri čem da smo z njim. Kaj se je zgodilo? Trgovsko bolniško in podporno društvo ni ne nemška, ne slovenska naprava, nego humanitarna naprava. Nič drugega ni kakor so navadne bolniške blaginje, pri katerih imajo vsi člani enake pravice. Z ozirom na to vprašamo g. Baumgartnerja: Kako se je osmelil, da je slovenske člane zaradi tega, ker so se poslužili svoje pravice, nažgal z žaljivimi besedami? Slovenski člani tega društva so polnopravni člani; niso bili sprejeti v društvo po kakimilosti Nemcev, nego društvo jih je sprejelo, ker jih po zakonu mora sprejeti. Kako pride kak g. Baumgartner do tega, da jih žali, ker varujejo interese društva, ker delujejo na to, da se v društvu uvedejo razmere, ki so po njihovem prepričanju v korist članov. Če je mogel gospod Luckmann mirno govoriti, bi bil to mogel storiti tudi g. Baumgartner. Da tega ni storil, je dokaz, da ga navdaja politično sovraštvo proti slovenskim članom. In to je, kar smo hoteli pibiti.

— **Učiteljske vesti na Štajerskem.** Nadučitelji so postali: Simon Bezjak pri Sv. Tomažu; Rudolf Koemut od Sv. Vida pri Ptuj na šoli pri Sv. Barbari v Halozah; Ivan Šerbak iz Kostrivnice pri Sv. Martinu na Pohorju in Matevž Dedič v Bočni pri Gornjem gradu. Stalni učitelji so postali: Ivan Mohorko od Št. Jurja pri Rogatcu v Št. Jerneju nad Muto; Avgust Lah od Sv. Antona v Slovenskih goricah na novi 4razrednici v Ljubčnem pri Celju. Stalna učiteljica pa je postala Karolina Kranjc pri Sv. Barbari v Halozah (dosedaj v Selah).

— **Poročil se je včeraj kontrolor deželne bolnice v Ljubljani g. Henrik Lindtner z gospico Marjanico Laharnerjevo, hčerko umrlega realčnega profesorja g. Laharnerja. — Danes se poroči ob. blagajnik v Samoboru na Hrvaškem**

nikakega, vse je le moja kombinacija.

— Razumem, razumem dobro, je dejal Sancin, in zopet začel hoditi po sobi semintja. Zamislil se je tako, da je kar pozabil na navzočnost lepe mlade Karlotte, ki pa mu tega ni zamerila, marveč z zadovoljstvom opazovala, kak boj da bje sam s seboj. Premetena ženska je dobro vedela, da je izgubljen, kdor se s kako mislijo le začne resno pečati.

Končno je Karlotta prekinila ta molk. Pripravila se je na odhod in podavši Sancinu roko, se tesno privila k njemu ter rekla:

— Ko bi Vas nekoliko rada ne imela, bi Vam gotovo ne bila ničesar rekla. Vi in jaz sva v podobnem položaju, oba želiiva priti ven iz teh razmer, dobiti sredstev za novo življenje in zato sva nakazana, da hodi po posebnih potih.

In ker je Sancin molče zrl predse, se je nagnila k njegovi glavi in mu zašepetala na uho: Pogum, Vittorio; le kdor je pogumen, pride do cilja. Še hiter poljub in pohitela je iz sobe.

g. Stjepan Vuković z gospico Dragico Gostiševo, hčerko g. Mihaela Gostiše, veloposelnika in trgovca v Gorenjem Logatcu na No tranjskem. Čestitamo!

— **Častitim sotrudnikom,** ki nas zalagajo s prevodi beletrističnih spisov, naznanjamo, da morajo že nekaj mesecev potrdeti, predno pridejo na vrsto. Sploh pa prosimo, naj se vzame v vednost, da ne utegnemo korespondirati zaradi takih zadev in da stoji na čelu lista natisnjeno: Rokopisi se ne vračajo. Toliko v ravnanje. Pa brez zamere.

— **Odbor II. skupine društva slovenskih odvetaških in notarskih uradnikov v Ljubljani** vabi uljudno svoje p. t. člane k izvanrednemu zborovanju na dan 12. avgusta 1903 zvečer ob 8 uri v prostore hotela »Strukelj« v Kolodvorskih ulicah.

— **Stavba mestne hranilnice.** Vodstvo mestne hranilnice je sinoči oddalo dela pri posloju, ki se zgradi v Prešernovih ulicah na nekdanj Šupevčevem svetu. Zidarska in tesarska dela so se oddala stavbeniku g. Filipu Zupančiču, kleparska dela kleparju Lenčku, dobava traverz in druge železnice pa firmi Schneider & Verovšek.

— **Okupacija Bosne in Hercegovine.** Piše se nam: Vaši notici »Ob petindvajsetletnici okupacije Bosne in Hercegovine« moram kot udeležnik nekaj pristaviti: 19. lovski bataljon, pri katerem so bili takrat sami kranjski fantje, se je v dotični notici popolnoma zamočal. Omenim pa, da je bil 19. lovski bataljon že 16. junija 1878 l. mobiliziran in je isti že na Hercegovski meji za boj pripravljen stal, predno so v notci omenjeni polki vedeli, da bodo mobilizirani. — Vsakemu svoje!

— **Premeteni nasprotniki.** Užigalice družbe sv. Cirila in Metoda so nekaterim nemškimi špekulantom na poti. Zato so spravili v promet užigalice »Slavia«. Škaljica je v slovenskih barvah, ime je slovensko — in tako vlečejo Nemci dobiček iz slovenske narodne zavednosti. Prav tako delajo Madžari. Hrvatje imajo užigalice svoje družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. Madžari pa so spravili v promet užigalice »Piros Salon gyufa« — Stein es Rosenstrauß — Budapest, a so čez madjarski napis prilepili listek, na katerem je tiskana znana hrvaška pesem: »Ja sam Hrvat dušom telom...« In tako razpečavajo ta izdelek kot hrvaške narodne užigalice in delajo škodo Ciril-Metodovi družbi. Torej — pozor!

— **Iz Šmartne pri Litiji** se nam piše: Dokaz, kako se tudi Šmartnani veselo udeležnikov skupščine družbe sv. Cirila in Metoda, je to da tekmujejo ondodna društva med seboj za dostojen in ljubeznjiv sprejem dragih gostov. Nudila se bo prilika ogledati si novo cerkev pred vsem pa lepo okolico. Sestanek bo v gostilni pri Robavau, kjer nastopa polnoštevilno pevsko in tamburaško društvo »Zvon«. Na veselo svidenje torej v četrtke popoldne.

— **Sokol v Idriji** ima v soboto dne 8. avgusta t. l. ob pol 9 uri zvečer izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu je predlog o premeni pravil. Ker je potreba, da je polovica članov navzočih, vabi k polni udeležbi odbor.

— **Semenj v Črnomlju.** V četrtek dne 6. avg. t. l. bo v Črnomlju veliki blagovni in živinski letni semenj.

— **„Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju** se bode preustrojila v smislu zakona z dne 9. aprila 1873 v — zadrugo. Gg. dr. Dečko, M. Vošnjak in Fr. Jošt so dotična pravila že sestavili, ki se predložijo v odobrenje obnemu zboru v soboto, 8. t. m.

— **Surovost župnikovega hlapca.** Pred nekaj dnevi je prisel v Križe pri Trzinu neki delavec z imenom Trdina. Da bi si kaj zaslužil je iskal dela in se napotil tudi v župnišče, da bi tamkaj povprašal župnika, ako bi morda imel zanj kakega posla. Prišedši na farovško dvorišče, zastavil mu je župnikov hlapec pot, češ, da tak »prokleti berač« nima ničesar opraviti v župnišću. Delavec mu je mirno odgovoril, da ne berači, ampak išče poštenega dela in bi zbog tega rad govoril z župnikom. Hlapec je ostal gluha za vse delavčeve prošnje, da bi ga pustil k župniku. Ker se Trdina le ni hotel na hlapecovo povelje odstraniti, zgrabil ga je hlapec in ga s silo tiral do dvoriščnih vrat; ker se mu je Trdina nekoliko vstavljal, pograbil je vile in jel z njimi posla iskajočega delavca obdelavati. Sunil ga je v prsa in ranil na rokah in bradi in kdo ve, kaj bi se bilo še zgodilo, ako bi se Trdina ne bil hitro odstranil! — To je paš skrajna podivjanost! In ni

čuda, da se gode take surovosti baš v okrilju župnišča, saj naši duhovni gospodje storijo vse mogoče, da bi ljuda vo čim bolj podivjali in nahujskali. Sadovi njihovega »delovanja« pa so potem taki!

— **Slovenska meščanska šola v Ljutomeru.** V »Slovenski zadrugi« z dne 1. t. m. se nasvetuje, naj bi se sleherna slovenska posojilnica zavezala, vsako leto večjo svoto podariti »Družbi sv. Cirila in Metoda«. Ta pa bi naj v najkrajšem času ustanovila na Štajerskem slovensko meščansko šolo, ki je nujno potrebna, katere pa nemški deželni šol. svet neče Slovincem dovoliti. Predlaga se, da bi se taka šola ustanovila v Ljutomeru in sicer iz tehtnih razlogov. V Ljutomeru obstoji že 40 let z ustanovo dr. Gottweissa vzdrževan 1. razred privatne reške. Ta razred naj bi družba prevzela v svojo oskrb in mu še pridejala 2. in 3. razred, s tem bi bila meščanska šola popolna. To se tem lažje zgodi, ker je »Posojilnica« v Ljutomeru sklenila, da ustanovi slov. meščansko šolo in je zato že oddala letos in lani polovico čistega dobička, da že znaša sedaj ustanovni zaklad 5000 K. — Ta nasvet je res pameten in vreden vsakega uvaževanja!

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču. 1.) Jakop Wessjak, pekovski pomočnik iz Gradiš pri Ptuj, je dne 17. mal. srpana na Suhi, Stefanu Homannu kamor je prišel prosjati, iz sobe vzel 1 zlato žepno oro, 1 sukno in 1 hlače, kar vse sam pripoznava; obsojen je bil na 3 mesece težke ječe. 2.) Franc Strukelj, strojarski pomočnik iz Stoj, je dne 26. velk. travna zvečer v Krmarjevi gostilni na Dolenjski cesti policijskega stražnika, ko ga je opomnil, da naj zaradi pretečene policijske ure plača zapitek in zapusti gostilno, temu odgovaril, da mu to nič mar ne gre, da nima tu nič za opraviti, ter naj gleda, da vrn pride. Na napovedano aretacijo je Strukelj stražnika v prsa sunil, ga prijel za vrat in mu grozil da mora prej erkniti predno da ga bo spustil; obsojen je bil na 2 meseca težke ječe. 3.) Janez Debeljak, dalavca sin iz Podgore, je hotel brez potnega lista, skrivaj odpotovati v Ameriko da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. Ta svoj namen je zaupal le svoji materi in kakor sam pred sodiščem izpove, nameraval je tam le kake 3 leta ostati, da bi si bil kaj prislužil. Sodišče ga je na 8 dni strogega zavora in na 10 kron denarne globe obsojilo. 4.) France Merhar, podobar v St. Vidu nad Ljubljano, je dne 2. rožnika v Rusovi gostilni v St. Vidu brez povoda napadel mizarskega pomočnika in ga 2 krat z odprtim nožem sunil v glavo; obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe. 5.) France Petrovič na Lesnem brdu je zvečer 5. svečana v svoji hiši grozil ženi da jo bo zadušil, in ko je na to zbežala na prosto, je njen možupil za njo: »Čakaj hudič te bom pa ustrelil!« in res je na to dvakrat v hiši ustrelil z revolverjem. Jokaje je pravila žena Marija Petrovič pri sosedovih celi dogodek, na kar sta mu Gregor Marinčič in Janez Plestenjak vzela revolver; to pa je obdolženca tako raztogotilo, da jima je rekla, da bo kupil drugi revolver, in da bo vsacega od Marinčičevih, kateri bodo prišli v njegovo hišo, ustrelil. Petrovič se zagovarja s pijanostjo; obsojen je bil na 10 tednov težke ječe.

— **Sifonska steklenica razpočila.** Gostilničar »pri kolovratu« Tomsč Grzil, Pred škofijo 15, postavil je včeraj popoldne sifonsko steklenico na ognjišče, da bi si zagrel sifon, katerega je hotel piti kot zdravilo. Ker se je bila steklenica preveč zagrela, postavil jo je v mrzlo vodo, na kar mu je steklenica v roki razpočila, da so se kosci razleteli po kuhinji. Grzil je na levi roki zelo poškodovan in tudi na levu ima rano. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Pet prstov odtrgalo.** V delavnici kranjske stavbne družbe ponesrečil je včeraj popoldne delavec Lovrenc Jaklič, 42 let star, stanujoč na Karlovski cesti št. 26. Ko je s strojem strojil deske, prijel ga je stroj za levo roko in mu odtrgal vseh pet prstov. Ponesrečenca so prepeljali v deželno bolnico.

— **Roko odtrgalo.** Amaliji Žibekovi, 36 let stari delavki iz Planine pri Sevnici, stanujoči v Zgornji Šški št. 41, je danes popoldne v opekarni kranjske stavbne družbe v Kosezah stroj odtrgal desno roko pri členku. Ponesrečenca je bila prepehljana v deželno bolnico.

— **Nogo zlomila.** Sluškinja Marija Bonačeva iz Ljubljane je v nedeljo na Bledu padla z voza, ko so se splašali konji, in si zlomila desno nogo.

— **Žilo prerezal** si je včeraj popoldne 4 letni deček Miroslav Haeufel na Opekarski cesti št. 60. Ako bi ga ne bili takoj obvezali in ga odpeljali v deželno bolnico, bi mu otekla kri.

Tatvine. Natakariči Frančiški Bregarjevi na Radetzkkega cesti št. 16, je večer zvečer neki vojak ukradel v gostilni pet kron. — Na južnem kolodvoru so bile zasade tri ženske, ki so že več let kradle premog iz skladišča. — Služkinji Mariji Gamsovi v Wolfvilih ulicah št. 12 je neznan tat ukradel iz kovčega bankovec za 10 kron. — Delavcu Jožefu Košaku v Kladežnih ulicah št. 16 so bili večer ponoči iz hleva ukradeni trije domači zajci. — Hišni posestniki Gabrijeli Zupančičevi na Radetzkkega cesti št. 9 je bila danes ponoči z Moztrovega dvorišča na Radetzkkega cesti ukradena vijača.

Ponesrečen sprevodnik. Pri vozu brzovlaka na južni kolodvor je danes zjutraj sprevodnik Jožef Sacher še med vožnjo odprl kipejna vrata, ki so zadela ob progi stoječi voziček in loputnila s tako silo nazaj, da so vrgla sprevodnika Sacherja, ki je stal mej vrati, nazaj, da je padel in se na glavi poškodoval.

Ustavljeno sodno postopanje. Pred kratkim smo poročali, da je bil aretirani čevljarji mojster Simon Galin. Aretiran je bil na ovadbo svoje lastne žene, katera ga je obdolžila, da ji je Galin ukradel hranilnično knjižico. Izkazalo se je, da ga je žena ovadila iz ljubosumnosti, da je pa Galin nedolžen, vsled česar se je tudi sodno postopanje proti njemu ustavilo.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 128 Hrvatov in 20 Slovencev.

Iz Amerike se je vrnilo danes zjutraj 50 Slovencev.

Izguljeno. Na Vodnikovem trgu je izgubila danes zjutraj neka dama denarnico, v kateri je imela 18 K.

Najdeno. Črna jopica bila je najdena pred tremi tedni na Dunajski cesti. Dotična dama, ki jo je izgubila naj se oglasi na Tržaški cesti št. 20.

Ljubljanska društvena

godba priredi danes, 5. t. m. ob 8 uri zvečer na vrtu g. Hafnerja sv. Petra cesta koncert. Vstopnina 40 vin., člani so vstopnine prosti.

Najnovejše novice. Umrl

je bivši poslanik in glavni ravnatelj svoječasne dunajske razstave, baron Schwarz-Senborn. — 200 roparjev je vlomilo v poletno rezidenco kitajske cesarice. Roparji so odnesli vrednosti za 100.000 taelov. — Velik požar razsaja v petrolejskem rudniku v Boleslavi. Neki delavski nadzornik je padel v gorečo jamo ter popolnoma zgorel. — Za dedščino belgijske kraljice se je začel proces. Vabilo k razpravi je poslal belgijski državni pravdnik tudi grofici Lonyay, a avstrijska diplomacija je vabilo poslala nazaj v Bruselj, ker je bil naslov »kraljeva visokost«. — Cesarjeva ustanova. V spomin, da nosi 60 let ime 11. dragonskega polka, je podaril cesar 36.000 K za ustanovo za podčastnike tega polka. — Smrtonosni mušji pik. V Krakovu je pihal brencelj dragonskega ritmostra barona Airoldija, ki je vsled oteklin umrl. — Predsednik ameriškega trsta za jeklo, avstrijski državljani Schwab, je odstopil. — Dr. Jan Podlipny, bivši župan praški, je postal častnik francoske akademije. — Zaradi odklonjenega dopusta je neki vojak v Craiovi na Rumunskem ustrelil svojega narednika in stotnika. — Poštni debit je odtegnilo ogrsko ministrstvo listoma »Narodni listi« v Zadru in »Naši Slovi« v Pulju. — Obtoženem svetovne vavlavske posojilnice so se prečitale izjave veščakov. Čitanje je trajalo cela dva dneva. — Cerkevna reformacija na Ruskem. S carskim ukazom se je odtegnila armenski cerkvi uprava premičnega in nepremičnega premoženja ter se izročila državni upravi. — Žrtve hrvaških nemirov. Teolog Fran Škrinjar je bil obsojen zaradi razširjanja brošur o Kluenovi strahovladi v trimesečno ječo.

Prst božji. Usoda pred kratkim umrlega bivšega duhovnika in zaslužnega geologa, profesorja Alf. Renarda v Bruslju osvetljuje jasno temo »znanost in klerikalizem«. Prilicno dva tedna pred smrtjo je prejel učenjak pismo, v katerem se mu je očitalo, da je njegovo neizrečno trpljenje — Renard je umrl za rakom — pravična kazen božja za njegov odpad od katoliške cerkve. V pismu se tudi pravi: »En »Oče naš« in ena »Češčena Marija« sta v skušnjavah življenja vredna več nego vsa filozofska in znanstvena raziskavanja, zakaj samo ona dajeta človeku moč in pogum, da vztraja na pravi poti«. Pisec tega pisma pa je bil — čujte — »učenjak« G. Mansion, profesor matematike na vsučilišču v Gentu in predsednik

pridroslovnega oddelka kraljeve akademije znanosti. In kaj je odgovoril umirajoči učenjak svojemu nekdanjemu prijatelju in dolgoletnemu tovarišu? Dne 2. julija, devet dni pred smrtjo je Renard napisal Mansionu ta-le list: »Ne morem nikakor priznati, da bi bila moja sedanja bolezen kazen za moj izstop iz cerkve in za mojo ženitev, pač pa smatram oboje za najdostojnejšim in najhvalevrednejšim dejanjem mojega življenja. Baš misel na to moje junaško dejanje me okrepčuje in mi daje uteho v zadnjih trenutkih zemeljskega življa. To izpovedujem odkrito, da izpričam resnico.« — Tako govori pravi učenjak! —

Justifikacija na Kitajskem. Žurnalst v Peking, Shen Chien je sam priznal, da je 1. 1900 uprizoril v Hongkongu ustajo z namenom, da vržejo vladujočo dinastijo. Cesarica si je sama izmislila in lastnoročno opisala način, kako je žurnalista usmrtili. Na dvorišču je čisto obsojenca tepli s palicami od 4 do 6 ure popoldne. Meso so s selega telesa revežu takorekoč sklestili. Ker pa še ni bil popolnoma mrtev, zadržali so mu vrh okoli vratu ter ga pustili ležati. Nad to grozovito muko se Evropejci v Peking zgražajo, ki so poznali nesrečnega žurnalista kot jako izobraženega moža.

Slika iz bodočnosti. Denar je sveta vladar. To bo baje v bodoče še bolj kot danes. Neki list razvija tako sliko, kako bodo uradni listi v bodoče poročali: »Ameriški milijonar Vandergold so prišli te dni na svoji ladji v kneževino M. Blagovolili so ondotnega deželnega kneza povabiti na ladjo ter so se z njim dalje časa prijazno in naklonjeno razgovarjali. Mr. (milijonar) Vandergold so se zelo blagohotno izrazili o kneževini M. in njeni izvrstni demokratični uredbi ter so kneza v popolni milosti odpustili.«

Proračun ameriškega milijonarja. Glasoviti ameriški bogataš William Kissam Vanderbilt se je dal ločiti od svoje prve žene in se je poročil v drugič. O priliki omenjene ločitve sestavi je Vanderbilt, ki ima nad 290 milijonov kron imetka, a letnih dohodkov nad 9 milijonov kron, sledeči proračun: a) 500.000 kron plača za vzdrževanje palače v New-Yorku; b) 1.300.000 kron potroši za svojo ladjo; c) 500.000 kron stanjejo ga hlevi; d) 1.800.000 daje svoji hčeri vojvodkinji Malboroughski c) 900.000 dobiava njegovi najstarejši sin f) 250.000 kron daje najmlajšemu sinu g) 1.150.000 kron dobiva njegova prva soproga h) ostane potroši milijonar sam. Seveda se ta proračun zdi njegovi ženi premajhen. »Milijonarja ni vzela zato, da bi stradala;« iz tega sledi, da bo treba proračun malo višje pomakniti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. avgusta. »Alldeutsche Correspondenz« javlja iz Hamburga, da je 200 nemških turnarjev iz Avstrije napravilo izlet v Friedrichsruhe, kjer je poslanec Stein pred Bismarckovim mavzulejem imel velik političen govor. Proslavljajoč Bismarckovo delo za združenje vseh Nemcev, je rekel Stein: Vsenemški ideal, ki ga je neki avstrijski minister (Körber), sluteč njegovo uresničenje imenoval »ein Traum auf Sicht« je ravno sedaj uresničenju veliko bližji, kakor si more kdo misliti.

Trst 5. avgusta. »Piccolo« prijavlja članek, v katerem slika novega papeža kot odločnega nasprotnika slovan-ske liturgije »Piccolo« pravi, da je papež kot beneški patrijarh rad sprejemal italijanske deputacije iz Istre in Dalmacije in da jih je z vso verno podpiral v boju za latinščino. Ko je sinoda krške škofije pod predsedstvom škofa dr. Mahniča sklenila uvesti glagolico v razne cerkve, so se prebivalci občine Osor pritožili v Rim in prosili beneškega patrijarha za podporo. Takratni patrijarh jim je to podporo tudi obljubil, kakor je razvideti iz jako ljubeznivega, v »Piccolu« natisnjene pisma, ki ga je 19. maja 1902 pisal nekemu Linardiću, ki je bil na dotični prošnji prvi podpisan.

Rim 5. avgusta. Izvolitev Pija X. pomeni pred vsem poraz

kardinala Rampolle. Pri prvi volitvi v soboto zjutraj so dobili Rampolla 24 glasov, Gotti 17, Vanutelli 4, Oreglia 2 glasa, nekaj pa je bilo razcepjenih. V soboto zvečer je dobil Rampolla že 27 glasov, Gotti je stopil povse v ozadje, konkurent Rampullo pa je postal Vanutelli. Med tem je, kakor poročajo listi, ki imajo najboljše zveze z Vatikanom, začel delati ameriški kardinal Gibbons, da bi bil izvoljen papežem nemški kardinal Kopp, zaupnik cesarja Viljema. To je bil pravi povod, da so italijanski, francoski in španski kardinali opustili misel na nadaljevanje boja in so začeli iskati kompromisnega kandidata. V ponedeljek zjutraj je dobil Sarto že 27 glasov, Rampolla pa le še 24, večer zjutraj pa je Sarto zmagal. Dobil je 50 glasov, Rampolla 10, Gotti pa 2 glasa.

Rim 5. avgusta. Papežovo kro nanje bo dne 8 decembra.

Rm 5. avgusta. Listi poročajo, da je novi papež imel v beneški škofiji hude boje s krščanskimi socialisti, da pa je s čudovito energijo znal streči pasivni odpor krščansko-socialnih duhovnikov.

Rim 5. avgusta. Papežev oče, ki je bil sodni sluga, je že pred 20 leti umrl, tudi papeževa mati je že umrla.

Benetke 5. avgusta. Papež je imel tu tri svoje sestre pri sebi, ki so vodile vse gospodinjstvo. Včeraj popoldne je zapel telefon. Rektor s menišča je sestram sporočil, da je njih brat izvoljen papežem Tista, ki je bila pri telef. nu, je zaklicala: »Kakšen papež? Bežte se norca delat.« Ko je potem izvedela, da je vest resnična, je od veselja padla v nezavest.

Budimpešta 5. avgust. Reški žurnalst Hegy, ki je Dienes spremlj v Berlin, se je povrnil sem. Hegy je dobil 50.000 K, da jih izroči Dienesu, a dal mu je le polovico, drugo polovico pa je pri nesel nazaj, da jo vrne grfu Szaparyju. Vsled tega se misli, da se vrne tudi Dienes v Pešto.

Pariz 5. avg. Vladni »Temps« pravi, da pomeni izvolitev Pija X. poraz koalicije, ki so jo sklenili Avstrija, Nemčija, Angleška in Amerika.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega »Mollvegea Seidlitz-praška«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatlca 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (10-11).

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
22 Dobiva se povsod. 705

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème 21
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Darila.
Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Ob-priliki praznovanja 25letnice šisenske čitalnice nabralo so pri veselici dne 2. avgusta na Koslerjevem vrtu gospice: Ivanka Jančigaj, Bibi Skrem, Marija Cerer in Marija Mesec v Sparovčke 50 kron. — Zivele ljubeznjive, neumorne nabiralke!

Meteorologično poročilo.
Vilina nad morjem 506°2. Srednji srčni tlak 756-0 mm.
Avgust
Čas opazovanja
Stanje barometra v mm.
Temperatura v °C
Vetrovi
Nebo
4. 9. sv. 737 7 18-6 al. vzhod jasno
5. 7. sv. 739 9 14-3 al. vzhod jasno
6. 2. pop. 738 7 25-2 sr. jzhod del. oblak.
Srednja večerajšnja temperatura 19,8°, normale: 19,6°. Mokrina v 24 urah: 25 mm.

Borzna poročila.			
Ljubljanska			
„Kreditna banka“ v Ljubljani.			
Uradni kurzi dunaj. borze 4. avgusta 1903.			
Malosolčni papirji. fl.			
12 $\frac{1}{2}$ % majeva renta . . .	100 35	100 75	
12 $\frac{1}{2}$ % srebrna renta . . .	100 90	101 10	
12 $\frac{1}{2}$ % avstr. krona renta . . .	100 65	100 85	
12 $\frac{1}{2}$ % zлата . . .	120 85	121 05	
12 $\frac{1}{2}$ % ogrska krona . . .	99 —	99 0	
12 $\frac{1}{2}$ % zлата . . .	120 05	120 25	
12 $\frac{1}{2}$ % posojilo dežele Kranjske . . .	99 75	100 75	
12 $\frac{1}{2}$ % posojilo mesta Spiljeta . . .	100 —	—	
12 $\frac{1}{2}$ % Zadra . . .	100 —	—	
12 $\frac{1}{2}$ % bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	101 10	102 10	
12 $\frac{1}{2}$ % češka dež. banka k. o. . .	99 60	100 —	
12 $\frac{1}{2}$ % „zast. pis. gal. d. hip. b. . .	99 60	100 55	
12 $\frac{1}{2}$ % „pešt. kom. k. o. z . . .	101 —	101 75	
12 $\frac{1}{2}$ % „10% pr. . .	106 45	107 45	
12 $\frac{1}{2}$ % „zast. pis. Innerst. hr. . .	101 —	102 —	
12 $\frac{1}{2}$ % „ogr. centr. . .	101 —	102 —	
12 $\frac{1}{2}$ % „dežel. hranilnice . . .	100 10	101 —	
12 $\frac{1}{2}$ % „zast. pis. ogr. hip. b. . .	100 —	101 —	
12 $\frac{1}{2}$ % „obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100 —	101 —	
12 $\frac{1}{2}$ % „češke ind. banke . . .	100 —	101 —	
12 $\frac{1}{2}$ % „prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98 50	99 50	
12 $\frac{1}{2}$ % „dolenjskih železnic . . .	99 50	99 75	
12 $\frac{1}{2}$ % „juž. žel. kup. 1/2 1/2 . . .	304 —	305 75	
12 $\frac{1}{2}$ % „av. pos. za žel. p. o. . .	100 60	101 30	

Srečke.			
Srečke od leta 1854 . . .	170 —	179 —	
„ „ 1860 1/2 . . .	183 0	185 50	
„ „ 1864 . . .	246 —	251 —	
„ „ 1868 . . .	156 —	158 50	
„ „ 1872 . . .	288 —	293 —	
„ „ 1876 . . .	277 —	282 —	
„ „ 1880 . . .	259 —	263 —	
„ „ 1884 . . .	87 —	89 —	
„ „ 1888 . . .	121 50	122 50	
„ „ 1892 . . .	18 90	19 90	
„ „ 1896 . . .	434 —	438 60	
„ „ 1900 . . .	83 —	87 —	
„ „ 1904 . . .	82 —	84 —	
„ „ 1908 . . .	72 —	75 50	
„ „ 1912 . . .	54 —	55 —	
„ „ 1916 . . .	26 60	27 60	
„ „ 1920 . . .	68 —	72 —	
„ „ 1924 . . .	80 —	85 —	
„ „ 1928 . . .	458 —	462 —	
Delnice.			
Južne železnice . . .	80 50	81 50	
Državne železnice . . .	668 25	669 25	
Avstro-ogrsko bančne del. . .	—	—	
Avstr. kreditne banke . . .	660 —	661 —	
„ „ 1904 . . .	729 —	730 —	
„ „ 1908 . . .	261 —	262 —	
„ „ 1912 . . .	640 —	650 —	
„ „ 1916 . . .	361 50	362 50	
„ „ 1920 . . .	1612 —	1620 —	
„ „ 1924 . . .	454 —	456 —	
„ „ 1928 . . .	377 —	381 —	
„ „ 1932 . . .	362 —	363 —	
„ „ 1936 . . .	149 —	152 —	
Valute.			
„ „ 1904 . . .	11 33	11 38	
„ „ 1908 . . .	19 06	19 09	
„ „ 1912 . . .	23 48	23 54	
„ „ 1916 . . .	23 92	24 —	
„ „ 1920 . . .	117 41	117 61	
„ „ 1924 . . .	96 21	96 40	
„ „ 1928 . . .	253 75	253 75	

Žitne cene v Budimpešti.			
dne 4. avgusta 1903.			
Termin.			
Ščavnica za oktober . . .	50 kg	K	7 38
„ „ april 1904 . . .	50	„	7 60
„ „ oktober . . .	50	„	6 19
„ „ maj 1904 . . .	50	„	6 41
„ „ avgust . . .	50	„	6 19
„ „ sept. . .	50	„	6 20
„ „ maj 1904 . . .	50	„	4 92
„ „ oktober . . .	50	„	5 84
Efektiv.			
5 vinarja višji.			

Učenec
s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v manufakturni trgovini
J. Keber
v Ljubljani, Stari trg št. 9.

Odvetniškega koncipijenta
sprejme takoj 2009 1
Dr. Josip Furlan, odvetnik v Ljubljani.

Stanovanje
a 3 sobami in pritliklinami v III nad stropji se odda za november-termin v Židovskih ulicah št. 1.
Izve se v isti hiši v I nadstr. pju. Istotam se odda 2011-1
soba
tudi za 1. november.

Mala, dobro upeljana trgovina
katero lahko oskrbuje tudi ženska, se radi družinskih razmer **takoj proda.**
Natančnejša pojasnila daje iz prijaznosti g. **Anton Turk**, knjigar in knjigovez na Dunajski cesti v Ljubljani. (2014-1)

V novozgrajeni hiši Sodnjske ulice št. 4 se odda velika pisarna
za takoj ali za november-termin. (2012-1)
Več pri kamnoseku Vodniku.

Obleke, koce, stare vojaške čevlje
tudi proti šestmesečnemu plačilu nemu odlogu pri **L. Pressburger & sin**, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg

Stanovanje
z 2 ali 3 sobami in pritliklinami, se odda takoj ali pozneje na **Tržaški cesti št. 33.**
Vpraša se tam. (1991-2)

Izobražena gospica
že nad 4 leta v notarski pisarni, izvežbana v vseh pisarniških stvarih, računstvu itd. išče vsled smrti svojega šefa primerne službe v Ljubljani, bodisi v odvetniški, notarski ali kak drugi pisarni.
Ponudbe pod »uradnica« na upravnilstvo »Slov. Naroda«. (1976-2)

Prodajalka
se sprejme za filijalko z mešanim blagom. Filijalka se odda tudi na račun. (1958-3)
Ponudbe naj se pošljejo pod št. 10: »Štajersko« na upravništvo »Sl. Nar.«

Pomočnike in učence
sprejme takoj 1947-3
Ivan Rojina
kleparski mojster v Sp. Šiški.

Lepo stanovanje
štiri sobe s pritliklinami in kopelj, celo prvo nadstropje, se odda za avgust, eventualno november-termin v **Mayer-Jevni vili, Levstikove ulice št. 2.**
Vila je užitinskega davka prista. Pojasnila istotam. (2003-2)

Prodajalka
spretna in vešča slovenskega in nemškega jezika, **se sprejme takoj** proti dobri plači v trgovini specialnejske trvdke (2007)
Jakob Marja Janič
v Žaleu (Sachsenfeld) na Sp. Štajerskem.

Službe iščem.
V vseh pisarniških delih sem popolnoma izurjen, slovensčine in nemščine v govoru in pisavi popolnoma zmožen. Vstopim, bodisi v posojilnico, občinsko pisarno, pri odvetniku, notarju ali sod-niji; imam od vseh teh večletna izvrstna spridevala. Lahko tudi nastopim kot sollicitator. Znam na pisalni stroj pisati in umem nemško stenografijo.
Ponudbe prosim na **Dragotin Godec**, občinski in posojilniški tajnik v Smihelu pri Pliberku, Koroško. (1930-3)

V novi hiši v Kolodvorski ulici v bližini državnega kolodvora v Spodnji Šiški
se oddajo poceni s 1. novembrom t. l. **lepa, prijazna stanovanja**
z uporabo kopalne sobe in vrta.
Pojasnila daje lastnik **Karol Gregorič v Celju** ali pa **ravnateljstvo kranjske stavbene družbe v Ljubljani.** (1957-6)

Burski tabor na Glincah.
Vsak dan, izvemši nedelje in praznike **postrvi**
žive in pripravljene priporoča (1959-3)
Ign. Korošic, gostilničar.
Zaloga puntigamske pive.

Učenca
za ključavničarsko obrt
sprejme takoj (1937-2)
Josip Rebolj, ključavničar
v Ljubljani, Hrišerjeve ulice 12.

Sode
skoro nove, dobre in močne, od 620
do 650 litrov, **proda po nizki ceni**
Fran Cascio 1969-2
Vegove ulice št. 20.

Angeljnovi milo
Marzeljsko (belo) milo.
s znamko (972-35)

Sta najbolj koristni **štedilni mili**
za hišno rabo!
Dobivate ju po špecerijjskih prodajalnicah.

Tovarna mila
Pavel Seemann
Ljubljana.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt iz zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseh strani slovensko-narodne uprave.
Vas pojamla daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Stepan Ukovič
Dragica Ukovič roj. Gostiša
— poročena. —
Samobor Gor. Logatec
dne 5. vel. srpana 1903, (2015)
Mesto posebnega obvestila.

Dragotin Puc
tapetar
zaloga pohištva mizarske
zadruga v Št. Vidu
pri Ljubljani
Ljubljana
Gradišče št. 5.

Za takoj
ali november-termin odda se
stanovanje
obstoječe iz 3 sob, predsobe in pri-
tiklin, pripravno za pisarno.
Cigaretovne ulice št. 3
tik deželne sodišča. 2013-1

1000 kron
ako je goljušat
Brezakrno rodbinsko
srečo jamči knjiga o prebi-
tem blagoslovu otrok. Z več
tisoč zahvalnimi pismi pošilja
diskretno za 90 vin. v avstr.
znamkah gospa
A. Kaupa
Berlin S. W. 20 Lin-
denstrasse 60. (1339-34)

Istrsko vino
lastnega pridelka
teran in muškatelj
se dobiva pri (1783-9)
Anton Ferlan di Giorgio
v Rovinju (Istra).
Vzorci in cene na zahtevanje.

Muhe so zopet sitne!
Edina, vsaki zahtevi zadostna pri-
prava za uničenje teh škodljivcev je
amerikanski

„Tanglefoot“
En sam list jih vjame in obdrži
do 2000. Dobi se v vseh trgovinah
po 10 vinarjev list. (11-176)
Glavna zaloga za Kranjsko:
Edmund Kavčič
v Ljubljani.

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinj-
stva, okono-
mije i. t. dr. v
vsakršni iz-
peljavi. Že 30
let so najboljše
priznane. Pri-
znana tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franco proti doposlani
znamki. (862-38)
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Moderna, suha stanovanja
na dobrem zraku in solnčnem kraju, v pritličju, I. II. ali III. nadstropju,
s 3, 4 ali 5 sobami, vsemi pritliklinami in vporabo vrta
se oddajo takoj ali za novembrov termin v novih Korsi-
kovih hišah na Bleiweisovi cesti št. 1.
Natančneje se izve pri lastniku istotam ali pa v cvetlični in se-
menski trgovini v Šelenburgovih ulicah št. 5. (1746-10)

Prostori
za trgovino z manufakturnim blagom
na Mestnem trgu št. 25
se dajo s 1. novembrom t. l.
v najem. (1940-3)
Natančneje pojasnila daje hišna lastnica istotam, I. nadstropje.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Izved iz voznega reda.
veljaven od dne 1. maja 1903. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 24 m
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
1. uri 40 min. popoldne osonni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od
31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bre-
genc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.). Lipsko, na
Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste,
Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje.
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri
5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano
juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Mo-
nakovo, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri
16 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II.
razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz,
Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor,
Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni
vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-
Reifling iz Steyr, Linca, Budjevice, Plzna, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage,
Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osonni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praz-
nikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osonni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra,
ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj-
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta,
Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.
Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob
10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. Prihod v Ljubljano drž. kol. iz
Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m
in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Naročajte izborno (1384-23)
Ljubljansko delniško pivo
iz pivovaren
v Žalcu in Laškem trgu.
Naročila sprejema
Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Magister farmacije.
V deželni bolnišnici se bo ustanovila lekarna ter bo podpisani deželni
odbor za njeno neposredno upravljanje nastvil s 1. septembrom 1903
magistra farmacije
proti obojestranski četrtletni odpovedi z letno plačo 2400 K, s prostim
stanovanjem, s kurjavo in razsvetljavo.
Prosilci morajo biti neoženjeni, imeti pravico za samostojno uprav-
ljanje lekarne ter zmožni nemškega, slovenskega ali kakega drugega slo-
vanskega jezika.
Prošnje s potrebnimi dokazili naj se vložé
do 15. avgusta 1903
pri podpisanem deželnem odboru.
Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 24. julija 1903.

Preselitev restavracije.
S tem uljudno naznanjam vsem svojim cenjenim dosedanjim gostom
ter častitemu občinstvu sploh, da se dne 5. avgusta 1903 preselim
iz Rimske ceste št. 24 („pri jagru“)
na Rimsko cesto št. 4
v bivšo restavracijo „pri Zajcu“.
Zahvaljujem se tem potom častitim svojim dosedanjim gostom za
izkazano mi zaupanje in prosim, da me počaste tudi v novi restavraciji.
Istotako se priporočam slavnemu občinstu, da mi izkaže svoje
cenjeno zaupanje v novi restavraciji. Točil bodem razna pristna
vina, vedno sveže Reininghausovo pivo ter skrbel
za dobro kuhinjo, počteno in točno postrežbo.
Za zaključena omizja, društvene seje in klube bodo sobe na
razpolago.
Pivo se toči v lokalu po 11 kr., čez ulico 10 kr.
Proseč za mnogobrojni obisk sem z odličnim spoštovanjem
(2016-1)
Jožef Koman,
restavrat.

Pivovarna Ivan Japl, Gradec.
Otvoritev
glavne zaloge za Kranjsko
v Ljubljani:
Hafner-jeva restavracija,
Sv. Petra cesta št. 47.
Vsak dan sveže, dobro vležano marčno in izborno dvojno
marčno pivo v sodeih in pastirizirano v steklenicah.
P. n. privatnim odjemalcem piva v steklenicah dostavlja se
tudi led brezplačno na dom.
Zaloga piva Japl
v Ljubljani. (2005-1)

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI 1124-16
Pred škofijo št. 20.
Nanj naročila se točno izvršujejo.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“
Akcijski kapital K 1.000.000.—
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2.
Zamenjava in ekskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in
vnučuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje
Eskompt in inkasso menic.
Daje prodajne na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti
kurzni izgubi.
vojaške ženiitinske kaveje.
Borana naročila.

Od tisočev zdravnikov tu-in
inozemstva priporočena
najboljša hrana za
zdrave in na železcu bolne
Otroke
Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Kufeke

Otroška moka

Jzredno se obnesla pri bljuvanju, čreves-
nem kataru, driski, motenju, postelje itd.
Otroci
uspevajo izvrstno ob njej in ne trpé na
neprebavljivosti
tovarna dijer. hrane.
BERGEDORF-R. Kufeke DUNAJ, I.
HAMBURG

Ugodna prodaja gostilne.

Gostilna „pri solncu“ v trgu Rogatec na Štajerskem
najugodnejša lega, na glavni cesti nasproti novemu kolodvoru, ki se otvori v
jeseni, **se takoj proda**, ker iste posestnik ni krmar. Cena zmerna. Pla-
čilni pogoji jako ugodni.
Vpraša se pri lastniku **Hugo Schlehan-u**, sedaj v Rogatec ali pa pri
Josipu Perhauz, Dunajska cesta št. 6, I. nadstr. (1846-6)

Dr. Franjo Stor

vljudno naznanja, da je preselil svojo

odvetniško pisarno

v Sodniške ulice šte. 4,

v novo hišo gosp. Alojzija Vodnika,
I. nadstropje. (1982-2)

Novo otvorjeno obrtovanje

v stavbenem in umetnem ključavničarstvu.

S tem vljudno naznanjam, slavnemu občinstvu, da **otvorim dne**
10. avgusta 1903

v Hilšerjevi ulici št. 12 v Ljubljani

povsem na novo urejeno

ključavničarsko delavnico

kjer bom izvrševal vsa v to stroko spadajoča dela **vestno in solidno ter**
po zmernih cenah. Rabiti bodem le dober material. Izvežban
sem v tem obrtu popolnoma praktično in vsestransko. — Proseč zaupanja spo-
štovanega občinstva, priporočam se najbolje za mnogoštevilna naročila
z odličnim spoštovanjem

Josip Rebolj

stavbeni in umetni ključavničar
v Ljubljani, Hilšerjeve ulice št. 12.

(1906-2)

Delniška družba

združenih pivovarn **Žalec in Laški trg**
v Ljubljani

naznanja, da se njena

centralna pisarna

nahaja od **5. avgusta t. l.** naprej v novi **Alojziji Vod-**
nikovi hiši

Sodniške ulice št. 4

pritlično.

(1906-2)

Restavracija „pri črnem orlu“.

P. n.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem z današnjim
dnem prevzel „Vorspernigovo“ restavracijo

v **Gospodski ulici šte. 3,**

katero bom nadalje vodil pod imenom

(1972-3)

restavracija „pri črnem orlu“.

Točil bodem izborno Steinfeldsko marčno pivo iz pivovarne
bratov Reininghaus v Gradcu, dalje pristen čvček iz Gadove peči,
Ljutomerčana, refoško, rizling i. t. d.

Postregel bom nadalje slavnemu občinstvu z izborno in ceno
kuhinjo.

K mnogobrojnemu obisku vabita najvljudneje

Ana in Štefan Miholič.

Restavracija „pri črnem orlu“.

Iščem službe hišnega oskrbnika

v Ljubljani.

1987-2

Več pove upravništvo St. Nar.

Hiša

enonadstropna, v najboljšem stanu, z
velikim vrtom in velikim stavbiščem,
stoječa ob državni cesti v najlepši
legi v **Spodnji Šiški**
se iz proste roke proda.

Nastov pove jupravništvo „Slov.
Naroda“ ali pa g. **Makso Lavrenčič**,
trgovec v Spodnji Šiški. (1944-3)

Kdor ima

nadušljive konje

naj se obrne na

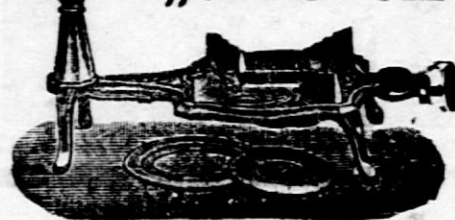
Hermana Ende, Podmokli
(Bodenbach, Češko).

Zdravljenje brez motenja v porabi.

Brez pošiljave zdravi.

Stročki za zdravljenje
15 do 25 kron.

Kuhalnik na
špiritov plin
„OECONOM“

Je nepogrešljiv za vsako gospodinjstvo, 745-14

popolnoma nenavaren. Brez stenja! Se
da regulirati! Stedljiva poraba! Trdno
zlit kovinski deli. Izvedba za en plamen
in za dva plamena, in sicer broniran,
niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku
in likalniku brezplačno in franko.

Pristen samo pri

Johannes Heuer

Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Ženitna ponudba.

Star sem čez 43 let in
se želim tem potom seznaniti
z gospodično (vdove niso iz-
vzete) radi ženitve — Imam
zaslužka letnih pogodbenih
3000 kron, prosto stanovanje
in nekaj tisoč premoženja,
istotako delež od čistega do-
bička.

Želim si družabnice, ki ima
veselje iti na deželo, ki je
mirnega značaja ter ima, ako
mogoče, priličen imetek.

Prosi se ponudbe, ako mo-
goče s fotografijo, pod šifro
„Rosna“ na upravništvo „Slo-
venskega Naroda“. (1951-3)
Tajnost se jamči.

Wilhelmov

zeliščni sok

mного let že priljubljeni

sok zoper kašelj

1 steklenica K 2-50
poštni colli — 6 steklenic K 10 —

franko a (2721-10).

na vsako pošto postajo pošilja

Franc Wilhelm, lekarnar

c. kr. dvorni zalagatelj
v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

Kot znamenje pristnosti je na zavoj
vtisnjen grb trga Neunkirchen (devet
cerkva). Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, se pošlje direktno.

V združnem domu „Kmetске posojilnice“ na Dunajski cesti
oddaja se

7 stanovanj

po 3 in 4 sobe z vsemi pritliklinami

in 2 prodajalnici

za selitni termin **1. novembra t. l.**

Po dogovoru zamorejo se ista še preje v najem oddati.

Pojasnila v pisarni „Kmetске posojilnice“ med uradnim
urami. (1943-2)

Lepe bele roke so zanimiva krasota ženske, **lepe bele roke** so tudi mo-
gočno priporočilo. Te laskave lastnosti ženske lepote se lahko pridobijo z vsako
danjo uporabo **Doering-ovega mila s sovo**. Nežne in
mastne pene tega mila vplivajo zelo ugodno na kožno površje in dajejo koži
baržunasto mehko nežnost in krasno barvo, brez katere tudi lepa roka ni lepa.
Cena 1 komadu 10 vin.

Glavni zalogi v Ljubljani: **Anton Krisper in Yaso Petričič**.

Generalna zaloga: **A. Motsch & Co., Dunaj, X.** (768)

Pozor!

Pozor!

Prostori

na Kongresnem trgu št. 12 v Ljubljani

v kojih se sedaj nahaja „Narodna Tiskarna“ (1906-2)

oddajo se s **1. novembrom 1903**, event. pozneje

v najem.

Prostori se dajo porabiti deloma kot **privatna stanovanja**, de-
loma pa so primerni za **skladišča, kavarno ali restavracijo**.

Jzredno ugodna lega!

Naznanilo.

Her sem v zvezi z izborno in zmožno turdko, sem
v položaju oddajati

dobro in po ceni
konfekcijsko blago za gospode
in dame. (2000-2)

Vabim s tem p. n. občinstvo k nakupu.

O. Bernatovič

v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Naznanilo.

Podpisani si usojam slav. občinstvu vljudno javiti, da sem
odstopil svojo krojaško obrt g. **Alojziju Barle**.

Zahvaljujem se vsem svojim častitim dosedanjim naročnikom
za zaupanje in prosim, da isto zaupanje izkazujejo tudi mojemu
nasledniku.

Fran Šturm.

Priporočilo.

Podpisani si usojam slav. občinstvu vljudno naznaniti, da
sem s **1. avgustom t. l.** prevzel več let obstoječo in dobro
znano

krojaško obrt

od g. **Frana Šturma**, krojaškega mojstra

v Ljubljani na Bregu št. 14.

ter se vsem njegovim dosedanjim cenjenim naročnikom, kakor tudi
slavnemu občinstvu sploh najtoleje priporočam.

Alojzij Barle,

civilni in vojaški krojač, izvežban in izprašan na obr. tehnološnem
muzeju na Dunaju. (2003-1)